

Werk en inkomen

Piet Rietman, Econoom

Tel.: 0650264085 / piet.rietman@nl.abnamro.com

Reëel besteedbaar inkomen daalt: werkloosheid

- ▶ **Het reëel besteedbaar inkomen daalt in 2021 en 2022**
- ▶ **Dit komt voor een groot deel door de hogere werkloosheid**
- ▶ **Hierdoor verschuift de weging van de componenten van het besteedbaar inkomen**
- ▶ **Maar het beïnvloedt ook de hoogte van de inkomens zelf**

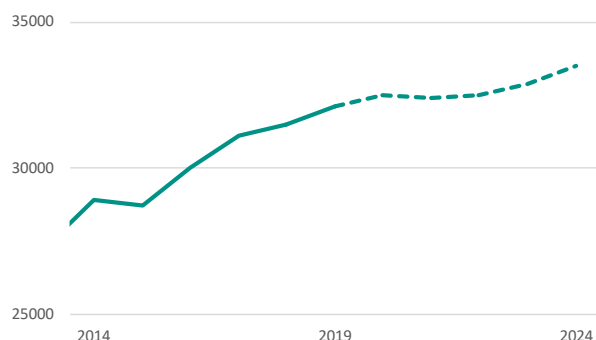
Het reëel besteedbaar inkomen daalt in 2021 en 2022

Een veel gehoorde opvatting tijdens en na de vorige recessie was dat de beurs en het BBP iets anders zijn dan de 'reële economie'. Ook op dit moment leven er veel van zulke opvattingen – het populaire boek 'Fantomgroeï' van Sander Heijne en Hendrik Noten zet bijvoorbeeld niet alleen vraagtekens bij de verdeling van de groei, maar ook bij het verschijnsel groei zelf. Logischerwijs winnen dergelijke debatten aan terrein in de jaren dat het volgens de klassieke parameters – zoals BBP – goed gaat, maar mensen in hun portemonnee het tegenovergestelde ervaren. 2021 en 2022 lijken twee van zulke jaren te worden. Omdat de inkomens van huishoudens door allerlei remmende factoren (loonrigiditeit, ontslagbescherming, NOW) achterlopen op de conjunctuur, ervaren de meeste huishoudens het dieptepunt van de crisis later pas.

We verwachten dat het BBP met 3% stijgt in 2021 en ook voor 2022 ligt een stijging voor de hand. Tegelijkertijd is [onze prognose](#) dat het reëel besteedbaar inkomen in deze twee jaren daalt (zie rechter figuur). Dit is wat een huishouden op jaarbasis netto te besteden heeft, gecorrigeerd voor inflatie.

Het besteedbaar inkomen stagneert...

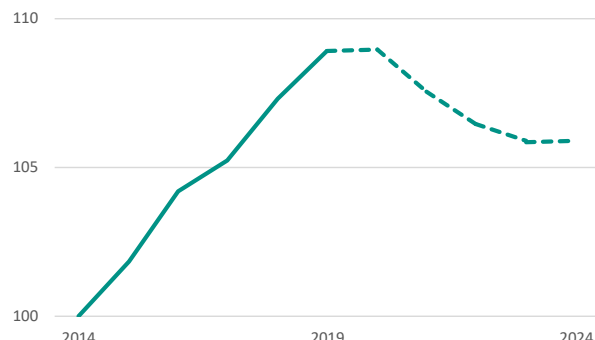
Gemiddeld gestandaardiseerd, in €

Bron: CBS, prognose ABN AMRO

...maar daalt gecorrigeerd voor inflatie

Index, 2014 = 100

Bron: CBS, prognose ABN AMRO

Deze publicatie gaat in op de vierde van vijf aannames die ten grondslag liggen aan deze prognose: stijgende werkloosheid.

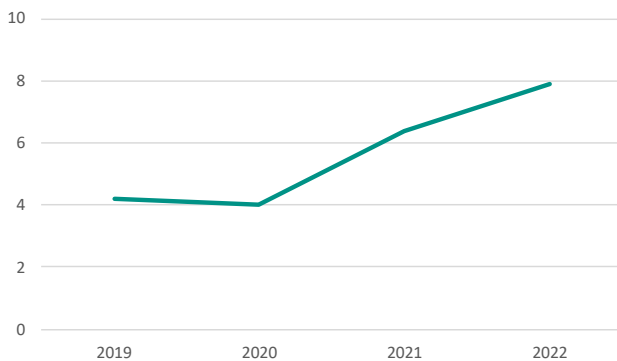
1. [Verlopen cao's bedreigen de loonontwikkeling](#)
2. [Steeds meer mensen komen in de bijstand terwijl die reëel daalt](#)
3. [Fiscale maatregelen stimuleren de nettolonen](#)
4. De werkloosheid loopt op
5. Pensioenen worden gekort

De werkloosheid loopt op

Op dit moment zien we nog een dalende werkloosheid in de [CBS-cijfers](#), waarschijnlijk door de NOW-regeling. In november waren 378.000 mensen werkloos, dat is 4,0 procent van de beroepsbevolking. We verwachten echter dat komend jaar, terwijl de NOW wordt afgebouwd, de werkloosheid oploopt. In 2021 komt deze naar verwachting uit 6,4% en in 2022 op 7,9%. Dit werkt op verschillende manieren door in onze prognose van het besteedbaar inkomen.

Stijgende werkloosheid

% beroepsbevolking

Bron: ABN AMRO

Hierdoor verschuift de weging van de componenten van het besteedbaar inkomen...

Het gemiddeld besteedbaar inkomen is een gewogen gemiddelde van drie bedragen: het gemiddelde inkomen uit arbeid, het gemiddelde pensioeninkomen en het gemiddelde inkomen uit een werkloosheidsuitkering. Als binnen die componenten iets verandert (bijvoorbeeld: de lonen stijgen, of de pensioenen worden gekort) dan verandert het gemiddeld besteedbaar inkomen, maar ook als de weging van de componenten verandert. Zo betekent een stijgende werkloosheid dat meer mensen een werkloosheidsuitkering hebben en minder mensen een salaris, terwijl het gemiddelde inkomen uit een werkloosheidsinkomen lager is dan het gemiddelde inkomen uit arbeid.

Dit is wellicht wat voor de hand liggend – en ook een minder in het oog springend onderwerp dan bijvoorbeeld pensioenkortingen of loonstijgingen – maar in tijden van een sterk stijgende of sterk dalende werkloosheid is het de belangrijkste factor in het berekenen van het besteedbaar inkomen.

... maar het beïnvloedt ook de hoogte van de inkomens zelf

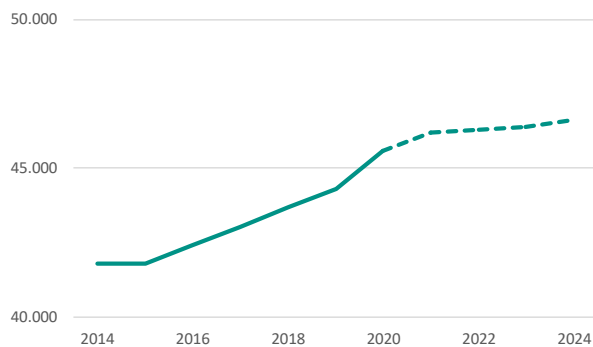
Behalve deze verschuivende weging van componenten heeft een toenemende werkloosheid tot gevolg dat de groei van het besteedbaar inkomen uit arbeid verder afzwakt. De werknemers die in 2021 en 2022 hun baan verliezen door de afbouw en het beëindigen van de NOW, zullen in sommige gevallen minder goed betaalde arbeid accepteren om zo werkloosheid te voorkomen. Tegelijkertijd zullen veel mensen vanuit een werkloosheidsuitkering sneller een baan met een lager salaris accepteren dan ze gedaan zouden hebben als er minder werkloosheid was.

Wat verder in de tijd heeft een stijgende werkloosheid tot gevolg dat het besteedbaar inkomen uit werkloosheidsuitkeringen daalt. Zo zullen werknemers die in 2021 en 2022 hun baan verliezen en langere tijd werkloos blijven, verspreid over de jaren 2021 tot en met 2026 van de WW in de bijstand belanden, terwijl de bijstand in principe lager is.

Al met al leidt dit, samen met ontwikkelingen zoals [stagnerende contractlonen](#) en een [stagnerende bijstand](#), tot de volgende gemiddelde besteedbare inkomens, waarvan het besteedbaar inkomen uit werkloosheidsuitkeringen in weging toeneemt.

Besteedbaar inkomen uit arbeid

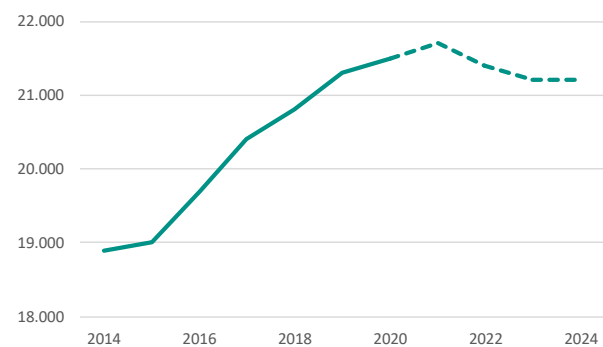
Gemiddeld gestandaardiseerd, in €

Bron: ABN AMRO

Besteedbaar inkomen uit werkloosheidsuitkeringen

Gemiddeld gestandaardiseerd, in €

Bron: ABN AMRO

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door ABN AMRO. Het heeft uitsluitend als doel om financiële en algemene informatie te verstrekken over de economie. ABN AMRO behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt uitsluitend aan u verstrekt voor uw informatie. Het is niet toegestaan dit document (geheel of deels) te kopiëren, distribueren, door te geven aan een derde of om het voor enig ander doel te gebruiken dan hier boven bedoeld. Dit document is informatief bedoeld en vormt geen aanbieding van effecten aan het publiek, of een uitnodiging om een aanbod te doen.

U mag niet om welke reden dan ook vertrouwen op de informatie, meningen, beramingen, en aannames in dit document noch dat het compleet, accuraat of juist is. Er wordt geen garantie gegeven, uitdrukkelijk of stilzwijgend, door of uit naam van ABN AMRO, haar directeuren, functionarissen, vertegenwoordigers, gelieerde partijen, groepsmaatschappijen of werknemers met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document, en geen enkele aansprakelijkheid wordt geaccepteerd voor enig verlies als direct of indirect gevolg van het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen opgenomen hierin kunnen op enig moment aan verandering onderhevig zijn en ABN AMRO heeft geen enkele verplichting om de informatie in dit document na de datum hiervan te herzien.

Voordat u in enig product van ABN AMRO investeert, dient u zich te informeren over de verschillende financiële en andere risico's, alsmede mogelijke beperkingen voor u en uw investeringen als gevolg van toepasselijke wetgeving en regels. Indien u, na lezing van dit document, overweegt een investering te doen in een product, raadt ABN AMRO aan om een dergelijke investering met uw relatiemanager of persoonlijke adviseur te bespreken om nader te bezien of het relevante product – met inachtneming van alle mogelijke risico's – past bij uw investeringen. De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garanties voor de toekomst. ABN AMRO behoudt zich het recht voor wijzigingen in dit materiaal aan te brengen.

Alle rechten voorbehouden